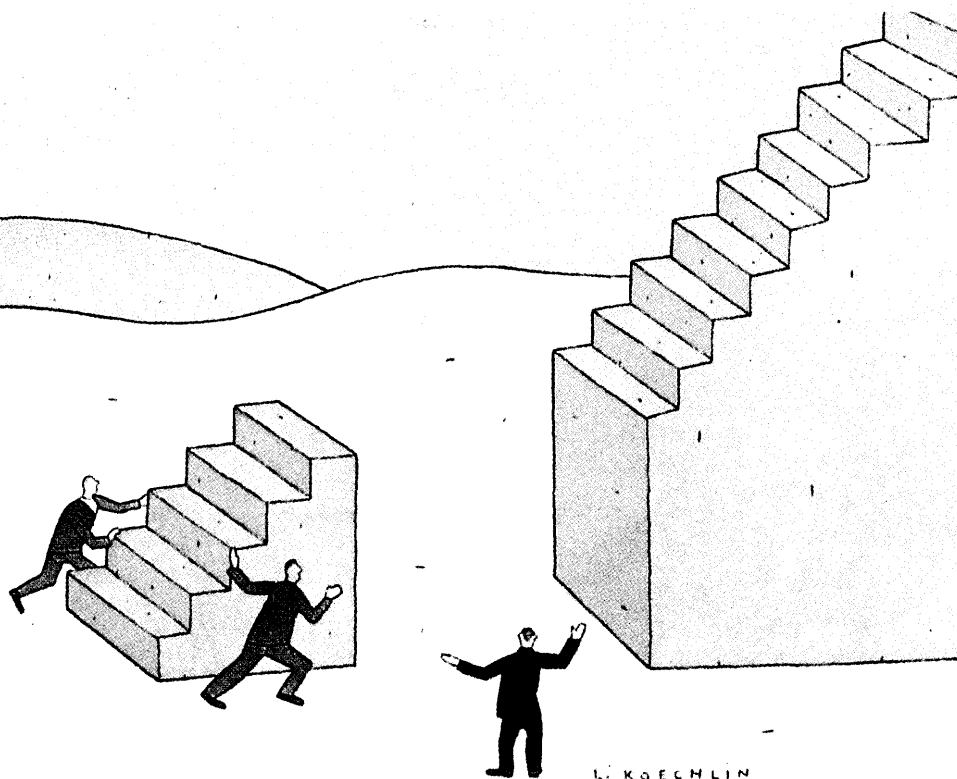

VLAANDEREN EN BRUSSEL IN DE EUROPESE UNIE

L. KOECHLIN

Europese Commissie

Bureau in België

Archimedesstraat 73

1040 Brussel

Tel. 02/295 38 44

Manuscript voltooid in januari 1994

Tekeningen: Anne Howison - Lionel Koechlin

Foto's: P.H. Versele - P. Crochet - B. Van den Broucke © Photo News

Uitgever: Bureau voor Officiële Publikaties der Europese Gemeenschappen

Luxemburg, 1994

© CECA-CEE-CEEA, Brussel • Luxemburg 1994

Overname toegestaan voor niet commerciële doeleinden mits bronvermelding.

Printed in Belgium

INHOUDSTAFEL

Eerste deel	2
I. De verscheidenheid van de regio's, een kostbare troef voor Europa	2
II. De interne cohesie, een hoofddoelstelling van de Europese constructie	3
III. Het regionaal beleid komt ten goede aan de burgers	5
Tweede deel	8
I. Landbouw	8
II. Leefmilieu	9
III. Regionaal beleid	9
IV. Europees Sociaal Fonds	10
V. Energie	10
VI. Noodhulp ten voordele van slachtoffers van rampen	11
VII. Acties van de Europese Investeringsbank (EIB)	11
VIII. Gemeenschapsprogramma's inzake onderwijs en vorming	11
IX. Ondersteuning van acties voor culturele samenwerking, de vertaling van hedendaagse literaire werken en pilootprojecten voor het behoud van het Europees architectuurpatrimonium	13
X. Onderwijs over de Europese integratie aan de universiteit	14
XI. De Europese Gemeenschap van Kolen en Staal: hulp voor de reconversie	14
XII. Gemeenschapsprogramma's voor onderzoek en ontwikkeling	15
XIII. Beleid inzake ondernemingen, handel, toerisme en sociale economie	15
Enkele nuttige adressen	16

De Europese Unie is vandaag een sterke gemeenschap van meer dan 340 miljoen inwoners die leven in haar 12 lidstaten. Ze vertoont een grote verscheidenheid die te danken is aan haar geschiedenis en geografische ligging en die in de veelheid van haar regio's, één van haar grootste troeven, weerspiegeld wordt. De regio's bezitten echter niet allemaal dezelfde graad van ontwikkeling en de interne cohesie is één van de hoofd-doelstellingen van de Europese constructie.

I. De verscheidenheid van de regio's, een kostbare troef voor Europa

De regio's van de Europese Unie vertonen heel wat verschillen. Er bestaan rijke en arme, grote en kleine regio's, sommige met een industrieel karakter, andere met een plattelandskarakter. De problemen liggen totaal anders in bergachtige streken, dan in kustgebieden of uitgestrek-

te landbouwoppervlakten; in sterk verstedelijkte gebieden dan in streken waar een industriële reconversie doorgevoerd moet worden. Al deze verschillen leiden tot een veelheid van culturen en ervaringen en staan symbool voor de rijkdom van de Europese Unie.

De verschillen zijn echter niet louter van geografische, sociologische of economische aard, ze situeren zich ook op institutioneel vlak. De regio's maken deel uit van staten met verschillende structuren: gefederaliseerd, gedecentraliseerd of unitaristisch. Vandaar de verschillen in macht en bevoegdheden van de ene regio in vergelijking met de andere en hun verschillend "gewicht" binnen Europa. Bepaalde regio's beschikken inderdaad reeds over uitgebreide bevoegdheden op gebieden zoals onderwijs, vervoer of landbouw, terwijl andere in de eerste plaats administratieve eenheden blijven.

De regio's zijn altijd bij de Europese constructie betrokken geweest. Ze heeft hen zowel bij de economische als sociale en menselijke ontwikkeling baat gebracht.

De Europese Unie mag dan in de eerste plaats een unie van staten zijn, ze heeft toch ook veel te danken aan de veelzijdige betrekkingen die de eenheden onderling over de landsgrenzen met elkaar onderhouden en die nauwe contacten in allerlei domeinen in de hand hebben gewerkt. De opheffing van de grenzen en de verwezenlijking van de eenheidsmarkt hebben ontwikkelingskansen geboden die ze, ondermeer met de oprichting van talrijke grensoverschrijdende activiteiten, ten volle hebben gegrepen. Luxemburg, bijvoorbeeld, bevindt zich in een ruime zone waar initiatieven tot uitwisseling tussen Frankrijk, Duitsland en België worden genomen.

Binnen de Europese instellingen was het Europees Parlement tot nu toe de plaats bij uitstek voor de deelname van deze regionale eenhe-

den aan het wetgevende proces. Heel wat parlementsleden zijn in de lidstaten ook verkozen in een regionale omschrijving. Hierdoor zien de kiezers het werk van een Europees volksvertegenwoordiger, behalve als deel van het wetgevende proces, ook als actie voor zijn regio.

Het Europees Parlement is dan ook één van de plaatsen waar de idee dat het welslagen van de Europese integratie nauw met de homogene ontwikkeling van de regio's verbonden is, zich sterk ontwikkeld heeft. *

De regio's hebben uitvoerig deelgenomen aan het debat dat aan de inwerkingtreding van het Europees Unieverdrag is voorafgegaan. Een aantal van de uitgesproken ideeën vindt u hieronder terug.

Sinds kort hebben de regio's dankzij het Comité van de Regio's een eigen stem in de ontwikkeling van de Europese Unie. Dit comité, dat in 1994 werd opgericht, is met zijn 189 leden het vertegenwoordigend orgaan van de territoriale entiteiten van de 12 lidstaten. Het brengt advies uit over de grote oriënteringen van de Europese Unie en verwoordt het standpunt van de regio's met betrekking tot de grote dossiers van het toekomstige Europa.

De verrijkende inbreng door de grote verscheidenheid van regio's stuit echter ook op de uitdaging om de grote onderlinge verschillen in ontwikkelingsniveau te verminderen.

II. De interne cohesie, een hoofddoelstelling van de Europese constructie

Het Verdrag van de Europese Unie, dat op 1 november 1993 in werking getreden is, bevestigt de voorrang voor het economisch en sociaal beleid. Het zou de ontwikkelingsverschillen moeten verminderen en de regio's in staat stellen meer voordeel uit de éénheidsmarkt en, op langere termijn, de eenheidsmunt te halen. De onmisbare solidariteit wordt vertaald in de uitvoering van een ambitieus regionaal beleid,

waarbij in de eerste plaats de minst ontwikkelde regio's geholpen worden bij het wegwerken van hun achterstand, hun reconversie of het behoud van hun levenskader.

Wanneer we het welvaartspeil van de inwoners van de Europese regio's vergelijken, blijkt dat de rijkste regio's, Hamburg en Ile-de-France, vier maal rijker zijn dan de armste regio's, die vooral in Griekenland, Spanje, Portugal en Ierland gesitueerd zijn. Het is duidelijk dat het voortduren van dergelijke verschillen de toekomst van de Unie ernstig zou hypothekeren. Het levenspeil van de armste regio's moet verhogen zodat hun inwoners ook toegang krijgen tot de producten van de meest ontwikkelde regio's.

"De deelname van de regio's aan de Europese constructie is een essentiële factor voor het behalen van succes. Het is onze manier om ons dichterbij de doelstelling van de Europese Unie te brengen; de Europese Unie, die haar kracht in het bijzonder uit de economische, sociale en culturele tradities van de regio's en hun gezamenlijk respect voor deze tradities put."

Jacques Delors, toespraak voor het Parlement en de Senaat van Beieren, München, 1.2.91

Dit is niet louter een probleem van solidariteit, maar een economische noodzaak voor geheel Europa. Dit is één van de redenen waarom een deel van de rijkdom van bepaalde regio's, via de begroting van de Unie, naar de minstbedeelde regio's herverdeeld wordt.

De regionale actie verloopt volgens drie hoofdlijnen die beantwoorden van drie soorten regionale problemen:

- *De ontwikkeling van de regio's in het zuiden en het westen van de Gemeenschap (2/3de van Spanje, Zuid-Italië, Griekenland, Portugal, Ierland, Noord-Ierland, sommige Franse regio's), en de nieuwe Duitse Länder;*
- *De herstructurering van de regio's die het slachtoffer van industrieel verval zijn (16% van de Gemeenschapsbevolking);*
- *Het behoud van de moeilijke of ontvolkte landbouwgebieden (5% van de Gemeenschapsbevolking).*

De hulp voor de algemene regionale ontwikkeling steunt op drie principes die een goede aanwending van de fondsen waarborgen:

- *De subsidiariteit maakt dat de verantwoordelijkheden uitgeoefend moeten worden op het niveau dat het dichtst bij de werkelijkheid aansluit. Bijgevolg zijn het de staten en de regio's die de ontwikkelingsnoden bepalen waaruit de financieringsprogramma's van de Gemeenschap voortvloeien.*
- *Het partnerschap betekent dat alle acteurs, zowel op nationaal, als op regionaal en lokaal vlak aan de voorbereiding en de uitvoering van de programma's deelnemen en over het goede verloop waken.*
- *De Gemeenschapshulp vervangt niet de financiële inspanningen van de collectiviteiten maar vult ze aan, zodat meteen een stimulerend effect wordt bereikt.*

De Gemeenschap maakt voor haar tussenkomsten gebruik van twee belangrijke instrumenten: het cohesiefonds en de structuurfondsen. Het cohesiefonds, dat voornamelijk op de verbetering van de transportinfrastructuur en de bescherming van het milieu gericht is, moet de vier armste landen in een economische convergentiebeweging bij hun partners helpen aansluiten. Dit is een onmisbare voorwaarde om aan de laatste fase van de Economische en Monetaire Unie en de oprichting van een eenheidsmunt te kunnen deelnemen. Voor de periode 1993-1999 bedraagt de begroting van het cohesiefonds 15,1 miljard ECU.

De structuurfondsen vormen de belangrijkste bijdrage van de Unie tot de vermindering van de regionale verschillen. Voor deze doelstelling wordt meer dan 25% van het budget uitgetrokken. De structuurfondsen bestaan uit het Europees Sociaal Fonds, het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw.

Ongeveer tweederde van de structuurfondsen wordt aan de prioritaire regio's besteed. Met uitzondering van Luxemburg en Denemarken, vindt men ze in alle lidstaten. Voor de periode 1993-1999 bedraagt het totale budget van de structuurfondsen 141 miljard ECU. De acties betreffen verscheidene domeinen: de beroepsvorming, de milieubescherming, diversificatie van de activiteiten in de landbouwgebieden, de verbetering van het niveau van de infrastructuuruitrusting, de modernisering van de ondernemingen en de ontwikkeling van nieuwe activiteiten die werkgelegenheid scheppen.

De solidariteitsinspanning van de Unie ten opzichte van haar armste regio's is niet te onderschatten. Hoewel de structuurfondsen slechts 0,3% van het Bruto Nationaal Produkt van alle

lidstaten samen uitmaken, vormen ze samen met de andere interventiemiddelen 3 tot 4% van het BNP van sommige landen, wat een niet te verwaarlozen bijdrage tot hun economische ontwikkeling en de verbetering van de levensstandaard van hun inwoners betekent.

III . Het regionaal beleid komt ten goede aan de burgers

Het regionale aspect is een erkende dimensie van de Europese constructie. De Unie levert zoveel inspanningen voor de regionale ontwikkeling, die ten goede moet komen aan de burgers door de verbetering van hun levensniveau. De toekomstige acteurs van het regionale leven moeten elkaar beter leren kennen en begrijpen. Dat is het uitgangspunt van het ERASMUS-programma, dat aan studenten uit verschillende richtingen de mogelijkheid biedt om hun studies aan universiteiten in andere EG-landen voort te zetten en aldus nieuwe kennis en ideeën op te doen. Dankzij het programma LINGUA geldt hetzelfde voor de talenkennis binnen de Unie.

Maar de confrontatie van ideeën en aanpak stelt zich ook op een veel breder vlak, dankzij kaderprogramma's voor onderzoek en ontwikkeling, zoals het SPRINT-programma, dat voor de uitbouw van technologische toekomstprojecten de samenwerking aanmoedigt tussen laboratoria, universiteiten en ondernemingen, vooral de kleine en middelgrote ondernemingen.

Het is ook belangrijk dat de burgers zich gesteund weten in hun gerechtvaardigd verlangen om in hun regio van oorsprong te leven en te werken.

In dit verband zal de oprichting van transeuropese netwerken, zowel op materiële domeinen, zoals de transportinfrastructuur, als op het immateriële vlak van de informatie-overdracht de ontsluiting van de meest geïsoleerde of afgelegen regio's vergemakkelijken en het fenomeen van de uittocht afremmen. Het is ook in dit opzicht dat het programma LEADER voorrang gegeven heeft aan het behoud van

de landbouwers in de moeilijke gebieden, zoals de bergachtige streken, waarbij ook hun milieubeschermdende functie in aanmerking wordt genomen.

De zorg om de burgers de kans te bieden in hun regio van oorsprong te blijven leidt tot acties ten voordele van de reconversiepolen in de regio's die industriële omschakelingen (programma KONVER) moeten doormaken. Dit gebeurt door vorming en door de inplanting van activiteiten ter vervanging van de industrieën in verval, zoals bijvoorbeeld het toerisme.

De gemeenschapshulp wil ook nieuwe categorieën economische acteurs toegang tot de arbeidsmarkt verschaffen. Dit is de specifieke doelstelling van het programma NOW, dat de arbeidswereld in de minst rijke regio's van de Unie toegankelijker wil maken voor vrouwen.

Het is de deelname aan deze acties die de burgers van alle Europese regio's in staat zal stellen om elkaar, ieder met zijn eigen kenmerken en zijn eigen cultuur, beter te leren kennen, beter te leren begrijpen en de idee van een ééngemaakt, door zijn diversiteit gesterkt Europa vooruit te helpen.

"Opdat dit Europa doeltreffend, levend en meer democratisch zou zijn, zal het niet alleen volkeren moeten verenigen en statenaties met elkaar verbinden, maar in de eerste plaats de regio's bij het gemeenschapsleven moeten betrekken."

Jacques Delors, toespraak op de 73ste Internationale Beurs van Lyon, 6.4.91

Bruto binnenlands product van de regio's van de Gemeenschap in 1990
(standaard koopkracht, Europese gemiddelde = 100) en Werkloosheidsgraad (april 92, in %)

	BBP	Werkloosheidsgraad			
België			Sud-Ouest	95	10,0
Vlaams Gewest	106	5,6	Centre-Est	106	9,5
Région Wallonne	85	10,8	Méditerranée	96	12,9
Bruxelles - Brussel	166	10,2	Départements d'Outre-Mer	-	-
Denemarken			Ierland		
Nationale gegevens	107	9,6	Nationale gegevens	68	17,6
Duitsland			Italië		
Baden-Württemberg	123	2,9	Nord Ovest	120	8,2
Bayern	119	3,0	Lombardia	135	4,2
Berlin (West)	116	7,5	Nord Est	118	4,6
Brandenburg	-	-	Emilia-Romagna	127	4,5
Bremen	148	7,9	Centro	107	7,5
Hamburg	183	5,4	Lazio	115	10,3
Hessen	135	3,7	Campania	69	21,3
Mecklenburg-Vorpommern	-	-	Abruzzi-Molise	87	12,4
Niedersachsen	101	5,5	Sud	69	16,4
Nordrhein-Westfalen	112	5,7	Sicilia	66	21,8
Rheinland-Pfalz	103	3,7	Sardegna	73	18,7
Saarland	109	6,3	Luxemburg		
Sachsen	-	-	Nationale gegevens	124	1,8
Sachsen-Anhalt	-	-	Nederland		
Schleswig-Holstein	99	4,7	Noord Nederland	102	8,5
Thüringen	-	-	Oost Nederland	85	6,7
Griekenland			West Nederland	110	6,3
Ellada	(47)	9,2	Zuid Nederland	95	6,3
Voreia Ellada	46	-	Portugal		
Kentriki Ellada	45	-	Continente	56	4,5
Attiki	50	-	Acores	-	4,0
Nisia Aigaiou, Kriti	45	-	Madeira	-	3,7
Spanje			Verenigd Koninkrijk		
Noroeste	63	16,6	North	87	11,8
Noreste	88	15,3	Yorkshire & Humberside	92	10,6
Madrid	96	12,5	East Midlands	97	9,4
Centro	62	18,5	East Anglia	102	8,3
Este	86	14,9	South East	121	10,3
Sur	59	25,9	South West	96	9,8
Canarias	76	24,8	West Midlands	92	11,2
Frankrijk			North West	91	11,5
Ile de France	166	8,0	Wales	84	10,3
Bassin Parisien	102	9,9	Scotland	93	10,8
Nord - Pas-de-Calais	91	12,6	Northern Ireland	74	16,7
Est	105	7,5	- : gegevens niet beschikbaar		
Ouest	94	9,8	Bron: Eurostat		

De Gemeenschap bestaat niet, zoals men vaak wil doen geloven, louter als een geheel van instellingen met bevoegdheden en beslissingsmacht zoals voorzien in de verdragen. Het is niet zo dat de instellingen gemeenschappelijke beleidslijnen vastleggen en ze volgens vage principes en met misprijzen voor de realiteit op het terrein ten uitvoer brengen.

De Gemeenschap is een vrije vereniging van lidstaten met hun burgers en regio's, en haar doel is meer welvaart, meer vrijheid en meer veiligheid voor haar burgers tot stand te brengen.

Eén van de essentiële principes waarop de Gemeenschap stoelt is de solidariteit met haar regio's. Het gaat om een actieve solidariteit, die dankzij de drie grote structuurfondsen (*) en de talrijke gemeenschapsprogramma's een herverdeling toelaat van een aanzienlijk gedeelte van de bijdragen door de lidstaten aan de gemeenschapsbegroting.

Deze publikatie geeft een beknopt overzicht van enkele gemeenschapsprogramma's zoals ze in de Belgische regio's verwezenlijkt worden. In deze nederlandsstalige tekst worden Vlaanderen en Brussel nader besproken, terwijl Wallonië in de franstalige versie uitgebreid aan bod komt.

(*) Europees Ontwikkelings- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL), Europees Sociaal Fonds (ESF), Europees Fonds voor de Regionale Ontwikkeling (EFRO), en voortaan ook het Cohesiefonds.

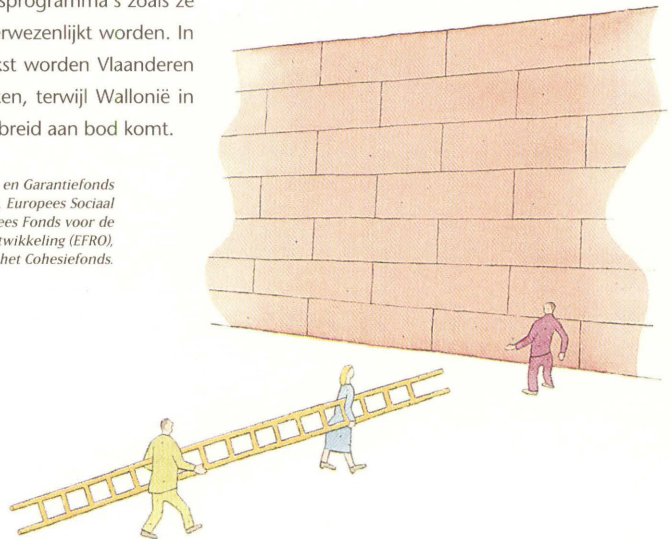
I. Landbouw

Verbetering van de voorwaarden voor omschakeling en commercialisering van de landbouwproducten

Van 1991 tot en met 1993 hebben in de Vlaamse regio 89 projecten (in heel België 115), voor een totaalbedrag van ongeveer 19.113.000 ECU, steun ontvangen van het EOGFL, het Europees Ontwikkelings- en Garantiefonds voor de Landbouw. Begunstigde sectoren: graanproducten (3 projecten), fruit en groenten (34 projecten), melk (14 projecten), vlees (28 projecten), gevogelte (6 projecten), bloemen en planten (2 projecten) en bosproducten (2 projecten).

Voorbeeld: de herstructurering van een melkverwerkingsfabriek in Aalter; het centraliseren en rationaliseren van de installatie voor de omzetting van verse melkproducten naar producten met een hoge toegevoegde waarde zoals yoghurt, verse kaas en desserts, zonder toename van de capaciteit.

Voor de verbetering van de doeltreffendheid van de landbouwstructuren werd aan België van 1988 tot en met 1992 52.000.000 ECU toegekend. In Brussel heeft een project voor de bouw van een nieuwe installatie voor het versnijden van vlees 89.000 ECU steun ontvangen.

Maatregelen ten voordele van individuele landbouwbedrijven

Ieder jaar hebben ongeveer 1.470 landbouwers steun ontvangen voor de modernisering van hun bedrijf; 500 jonge landbouwers werden financieel gesteund bij het opstarten van een nieuw bedrijf.

Gezamenlijke subsidies

Tussen 1989 en 1993 hebben de drie structuurfondsen (ESF, EFRO en EOGFL) in totaal 12.200.000 ECU steun verleend.

Bij de belangrijkste verwezenlijkingen zijn ongeveer 139.000 personen in de volgende sectoren betrokken:

- *Landbouwbedrijven: steun voor onderzoek en pilootprojecten in verband met de aanpassing aan nieuwe marktvoorwaarden.*
- *Werkgelegenheid en regionale ontwikkeling: steun voor het opstarten van KMO's en de oprichting van een zakencentrum voor het scheppen van arbeidsplaatsen en tot ontwikkeling brengen van de eigen mogelijkheden van de regio.*
- *Toerisme: toename van de logeercapaciteit, behoud van het cultureel en historisch erfgoed om de toeristische mogelijkheden te ontwikkelen.*
- *Vorming: vormingsinitiatieven in de landbouw, de secundaire en de tertiaire sector.*

II. Leefmilieu

In het kader van het ACE-programma (Gemeenschappelijke acties voor het leefmilieu) werd 100.000 ECU besteed aan de aankoop van stukken grond die van essentieel belang waren voor de vorming van een ecologische corridor tussen de diverse enclaves van de Demervallei. Ze bestaan uit vochtige weiden en hooivelden samen met moerassen die beplant zijn met elzebomen en populieren. Het verlaten van de traditionele landbouw leidt tot het

verlies van gronden. Verder van de rivierbedding verwijderd, zijn zanderige heuveltoppen door eiken- en berkenbossen bedekt. In 1992 werd de Demervallei in het nieuwe programma voor ecologische netwerken van de Vlaamse regering opgenomen. Dit project zal aan het project ACE 504 (Zwarte Beek) gekoppeld worden.

Een grote inspanning wordt geleverd voor de controle van het water in de Europese badplaatsen

III. Regionaal beleid

In het raam van de structuurfondsen werden tussen 1989 en 1993, voor een totaalbedrag van 154 miljoen ECU, 11 programma's opgestart, waarbij 1.113.193 personen betrokken waren.

Hieronder schetsen we u enkele van de ondernomen acties.

- *Als antwoord op het industriële verval wil de oprichting van een wetenschappelijk park op de universiteitscampus van Diepenbeek in het raam van concrete contracten aan jonge "high-tech"-KMO's aangepaste diensten aanbieden. Het park bevat ondermeer een incubatie-eenheid voor vernieuwende ondernemingen en een centrum voor fundamenteel en op materialen toegepast onderzoek. Verder heeft Diepenbeek ook een computergestuurd productiecentrum, waar de vorming van studenten van*

het technisch onderwijs en hun professoren met de opleiding van jonge ondernemers gecombineerd wordt. In Turnhout wordt een bedrijvencentrum (ateliers, bureaus en opslagruimten, diensten) opgestart om de ervaringsuitwisseling tussen de KMO's die er zich zullen vestigen, te bevorderen.

- Op het vlak van het leefmilieu is in de Kempen met succes een experimenteel project uitgevoerd. De doelstelling is jaarlijks 40.000 ton organisch keukenafval, dat van 40.000 families afkomstig is, te recyclen en de totale hoeveelheid afval met één miljoen ton te verminderen. In de Westhoek is een grootschalig infrastructuurproject voor het verzamelen, beheren en zuiveren van water opgestart. Het project voorziet ondermeer in de bouw van een groot drinkwaterreservoir in Ieper.
- Bij de acties in de landbouwzones horen de uitbreiding van de ontvangstructuur voor KMO's in Diest, de bouw van een station voor waterzuivering volgens biologische methodes (minder duur dan de gebruikelijke methodes) in Tielt-Winge en de uitwerking van 5 toeristische themaroutes (een fietsroute Tienen-Diest, een Demerroute, een archeologische route, een kasteelroute en een heuvelroute).

IV. Europees Sociaal Fonds

Het Europees Sociaal Fonds verleende in Brussel en Vlaanderen hulp op verschillende niveaus. Om de werkloosheid op lange termijn te bestrijden heeft het Europees Sociaal Fonds een bedrag van 17.835.000 ECU toegekend aan de Vlaamse Gemeenschap (VDAB).

In 1993 hebben 11.830 jonge werklozen een opleiding gevolgd om hun professionele inpassing te vergemakkelijken. Het Europees Sociaal Fonds heeft een bedrag van 16.494.000 ECU toegekend om dit programma te realiseren.

Een andere actie die door het Europees Sociaal Fonds gesteund werd is het actieprogramma "Weerwerk". Dit programma omvat een individueel actieplan, een professionele opleiding en het vinden van een job.

V. Energie

Vanaf 1990 werden in het kader van het THERMIE-programma (Europese technologieën voor energiebeheersing) in Vlaanderen vijf projecten gefinancierd voor een totaalbedrag van ongeveer 3.218.000 ECU:

Antwerpen: verbranding van plastic afval en verwerking van dierlijk mest • Gent: productie van biogas uit huishoudelijk afval dat aan de basis gesorteerd wordt • Wevelgem: een reinigingsmachine met variabele snelheid • Limburg: maritieme signalatiesystemen die met behulp van LED (electroluminescente dioden) en/of fotovoltmatig opgewekte energie werken • Sint-Truiden: een windmolenpark van 4,5 megawatt, met inbegrip van 6 turbines van 750 watt, (dat in Crakaig, Engeland opgesteld staat).

In Brussel werd 896.000 ECU steun verleend aan een installatie voor gasomzetting op basis van biomassa en lucht (project van de Vrije Universiteit Brussel).

VI. Noodhulp ten voordele van slachtoffers van rampen

Tijdens de grote stormen van de winter 1989-1990 heeft de Europese Commissie het leed en de ontbering van 250 Belgische families in Vlaanderen en in Wallonië helpen lenigen. Ook voor de overstromingen eind 1993 werd noodhulp gegeven.

VII. Acties van de Europese investeringsbank (EIB)

Door middel van leningen en waarborgen moet de EIB de financiering vergemakkelijken van projecten die betrekking hebben op de ontwikkeling van de arme regio's, de modernisering of de omschakeling van ondernemingen, de creatie van nieuwe activiteiten en de financiering van grote projecten die meerdere lidstaten aanbelangen, maar waarvan laatstgenoemden de financiering niet alleen kunnen dragen. In dit verband heeft de bank de werken voor de SST van Brussel naar Lille en de werken aan de tunnel onder het kanaal gefinancierd (248 miljoen ECU), alsook de vestiging van de installaties en de beheersystemen van het Europese luchtruim, EUROCONTROL (93,5 miljoen ECU) en CANAC (36,4 miljoen ECU). In Vlaanderen werd een fabriek voor de verwerking van industrieel afval in Antwerpen gefinancierd (10,5 miljoen ECU).

VIII. Gemeenschapsprogramma's inzake onderwijs en vorming

Er bestaan 8 programma's, die we hieronder in 't kort bespreken:

1. In het kader van het **COMETT-programma**, dat de samenwerking tussen de universiteiten en de industrie op het vlak van de vorming en de technologie wil bevorderen, heeft het in Antwerpen gevestigde Samenwerkingsverband op Opleidingsgebied tussen Universiteiten en Ondernemingen (SOUO) in 1992 90 studen-

ten (waarvan 78 uit Vlaanderen zelf) een stageplaats aangeboden.

Vijf personeelsleden hebben aan uitwisselingen deelgenomen (waarvan 2 bij de vereniging Eurogenetics in Tessenderlo) en er werden 6 opleidingen van korte duur georganiseerd.

In Brussel bestaan er 4 SOUO's, waarvan er 3 in 1990 opgericht werden. In 1992 leverde de actie 13 stageplaatsen op (6 deelnemers uit de Brusselse regio), 26 opleidingen van korte duur, de uitwisseling van 2 personeelsleden en 3 gemeenschappelijke vormingsprojecten, waarbij in totaal 1.197.000 ECU financiële steun werd verleend.

2. Het **ERASMUS-programma**, dat in 1987 gelanceerd werd, heeft in de Europese Gemeenschap een netwerk van méér dan 1.900 universitaire uitwisselingsprogramma's uitgebouwd, waarbij 1.200 instellingen en jaarlijks ongeveer 40.000 studenten tijdens gemiddeld zeven maanden bij betrokken zijn.

Van de 41 deelnemende instellingen in Vlaanderen zijn de Katholieke Universiteit Leuven en de Universiteit Gent het meest actief: ze vertegenwoordigen ongeveer 60% van de totale activiteit van de regio. De meest gevraagde disciplines zijn rechten, management en talen. De meest gastvrije EG-landen in dit verband zijn Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Vier instellingen voor hoger onderwijs uit Vlaanderen nemen deel aan een Europees systeem voor de uitwisseling van samenvoegbare eenheden van de cursussen voor management, geschiedenis, burgerlijk ingenieur en geneeskunde.

In de Brusselse regio vertegenwoordigen de 26 deelnemende instellingen iets meer dan 21% van het totaal aantal Belgische deelnemers aan het programma. De Université Libre de Bruxelles en de Vrije Universiteit Brussel zijn veruit het meest actief en vertegenwoordigen nage-

noeg de helft van de mobiele studenten.

De Université Libre de Bruxelles neemt, bijvoorbeeld, niet alleen deel aan het Europese uitwisselingsstelsel van samenvoegbare cursuseenheden geneeskunde, het levert ook het grootste aantal deelnemers (42 "uitkomende" en 52 "beginnende" studenten in 1992/93).

3. EUROTECNET werd in 1990 opgericht om de vernieuwing van de vorming inzake technologische verandering en spits technologie te bevorderen. In de Vlaamse regio komen de 7 projecten die financieel steun ontvingen uit zeer verschillende industrieen, zoals de mechanica, de schoenindustrie, de media, de bouwsector en de textielsector.

Negen andere van de in totaal 24 Belgische projecten vindt men in de Brusselse regio. Hun doelgroepen zijn de vormers, de actieve bevolking en de benadeelde groepen.

Betrokken sectoren zijn ondermeer de banksector, de bouwsector en de sector van de burgerlijke ingenieurs.

4. FORCE is een actieprogramma dat de continuïteit van de ontwikkeling van de beroepsvorming wil bevorderen door middel van de convergentie van de nationale kwalificatiestructuren. In 1991 en 1992 hebben in de Vlaamse regio 8 projecten in totaal 171.000 ECU ontvangen. Eén van deze projecten brengt de vertegenwoordigers van de textiel-

federaties in België, Frankrijk en Nederland samen (SOCRATES - Onderzoek en Vorming, Antwerpen) en probeert na te gaan welke de noden van deze industrie inzake beroepsvorming zijn.

Een grote meerderheid van de weerhouden FORCE-projecten waren afkomstig van organisaties uit de Brusselse regio. Samen ontvingen ze 1.574.000 ECU financieel steun. We vermelden ondermeer een project inzake vormingsstrategie voor vrouwen die in de dienstensector werkzaam zijn en een studie over de hygiëne in de horecasector.

5. PETRA zorgt dankzij het Europees netwerk voor vormingspartnerschappen voor jaarlijkse vormingsplaatsen en initiatieven voor jongeren. Van de 26 Belgische projecten in het kader van dit Europees netwerk situeren er zich 4 in Vlaanderen (105.000 ECU).

Vlaanderen telt ook 10 van de 17 gefinancierde initiatieven voor jongeren (37.900 ECU). Nadien kwamen er nog 2 projecten bij: een eerste over het onderzoek naar de kwaliteitsaspecten van de beroepsvorming, die gebaseerd is op afwisseling en op programmatiemodellen voor de vorming op regionaal vlak, en een tweede dat aan de uitwerking van overdraagbare vormingseenheden op het vlak van de automatisatie gewijd is.

In Brussel werd 215.000 ECU besteed aan 13 projecten van het Europese netwerk voor vormingspartnerschappen. De 3 "Brusselse" initiatieven voor jongeren hebben ongeveer 15.000 ECU steun ontvangen.

6. Het TEMPUS-programma wil bijdragen tot de ontwikkeling van instellingen van hoger onderwijs in de landen van Centraal- en Oost-Europa. Zij moedigt de mobiliteit van de professoren en de studenten en de uitwerking van gemeenschappelijke programma's aan. In

Antwerpen 93 was een stimulans voor het behoud van het architectuur-patrimonium

Vlaanderen heeft TEMPUS in totaal 110 projecten gesteund (op een Belgisch totaal van 170), waarbij 27 universiteiten, 5 ondernemingen en 2 andere organisaties betrokken waren.

In Brussel waren 9 universiteiten, 11 ondernemingen en 11 andere organisaties in 1992 bij 77 projecten betrokken. In 18 ervan vervulden ze een coördinerende functie. De Université Libre de Bruxelles en de Vrije Universiteit Brussel vertegenwoordigen samen 50% van de activiteiten in de Brusselse regio.

7. YOUTH FOR EUROPE heeft een Europese infrastructuur voor de uitwisseling van jongeren uitgebouwd. 14 nationale agentschappen organiseren in dit verband jaarlijks ongeveer 30.000 uitwisselingen van gemiddeld 1 tot 3 weken. In 1992 hebben 34 projecten (132.000 ECU) in Vlaanderen 920 jonge deelnemers gemobiliseerd. Onder de talrijke interessante projecten vermelden we het project dat Belgen van Marokkaanse afkomst en jonge Spaanse zigeuners bij elkaar bracht om te discussiëren

over de immigratie in de loop der tijden en de plaats van hun minderheidsculturen in de Europese geschiedenis. In Brussel bereikten 12 projecten, die in totaal meer dan 60.000 ECU steun ontvingen, samen 400 jongeren.

8. LINGUA wil de kennis van de gemeenschapstalen bevorderen. In de besproken periode liep er echter geen enkel project.

IX. Ondersteuning van acties voor culturele samenwerking, de vertaling van hedendaagse literaire werken en pilootprojecten voor het behoud van het Europees architectuurpatrimonium

1. Culturele samenwerking

Het programma KALEIDOSCOOP, dat over een totaalbudget van 390.000 ECU beschikt, steunt culturele manifestaties en transnationale samenwerkingsvormen tussen culturele organisaties en moedigt de artistieke en culturele schepping aan. In België werden 6 culturele

manifestaties weerhouden, waarvan 3 in Vlaanderen. In het kader van de artistieke schepping enerzijds, en de culturele samenwerking via netwerken, anderzijds, werden telkens 3 projecten gefinancierd.

De financiële steun aan de Ark en de tentoonstelling Europalia kaderen in de hulp aan acties met een symbolisch en weerkerend karakter.

2. Vertaling van hedendaagse literaire werken

Het globale EG-budget hiervoor bedraagt 220.000 ECU. In België hebben 4 vertalingen financiële steun ontvangen.

3. Behoud van het Europees architectuurpatrimonium

Van de 58 gekozen pilootprojecten, met een totaalbudget van 3.165.000 ECU voor de hele Gemeenschap, werd zowel in Vlaanderen (Tuin Rubenshuis, Antwerpen) als in Brussel (de tuinen van de Terkamerenabdij) 1 project weerhouden. Daarnaast wordt ook het Centrum voor het behoud van historische steden en gebouwen van de Katholieke Universiteit Leuven financieel gesteund.

X. Onderwijs over de Europese integratie aan de universiteit

Van 1990 tot en met 1992 heeft de Actie Jean Monnet 161.000 ECU besteed aan 15 acties in universitaire instellingen in Antwerpen (3), Geel (1), Gent (9) en Leuven (2), en 54.000 ECU aan 8 acties in 3 Brusselse universiteiten (Erasmus Hogeschool, Université Libre de Bruxelles, Vrije Universiteit Brussel).

XI. De Europese Gemeenschap van Kolen en Staal (EGKS): hulp voor de reconversie

Voor de drie Belgische regio's samen werd van 1989 tot en met 1992 bijna 20 miljoen ECU toegekend aan 6.631 begunstigden in het raam van de traditionele steunverlening.

In dezelfde periode werd ongeveer 17.500.000 ECU aan 5.689 begunstigden van de regio Limburg besteed. Voorts bedragen de EGKS-leningen voor sociale woningen, die reeds sinds 1954 tegen zeer voordelige interestvoeten toegekend worden, voor heel België meer dan 20 miljoen ECU voor 9.579 woningen.

Aantal deelnames en bijdragen van de Gemeenschap aan de onderzoekscontracten van 1987 tot en met 1992 per regio

Regio	Groot-industrie	Universiteit	Onderzoek	KMO	Totaal	Gemeenschapsbijdragen [87-92]
Oost-Vlaanderen	6	123	5	31	165	21.165.000 ECU
West-Vlaanderen	4		4	4	12	976.000 ECU
Antwerpen	15	39	145	7	206	25.122.000 ECU
Brabant (incl. Brussel)	40	435	161	56	692	113.301.000 ECU
Limburg	1	4	0	7	13	2.017.000 ECU

In het raam van het sociale luik van deze hulp hebben alle Belgische regio's samen in 1990 voor 279 begunstigden 44.000 ECU ontvangen. Het RECHAR-programma, tenslotte, heeft Limburg van 1990 tot en met 1992 in totaal 15.500.000 ECU steun toegewezen. Hiermee werden 5.817 begunstigden geholpen.

XII. Gemeenschapsprogramma's voor onderzoek en ontwikkeling

Het grote voordeel van deze programma's is het feit dat elk van de partners, onafhankelijk van de grootte van zijn financiële bijdrage en die van de Gemeenschap, toegang heeft tot het geheel van de resultaten van het project waarmee het zich verbonden heeft.

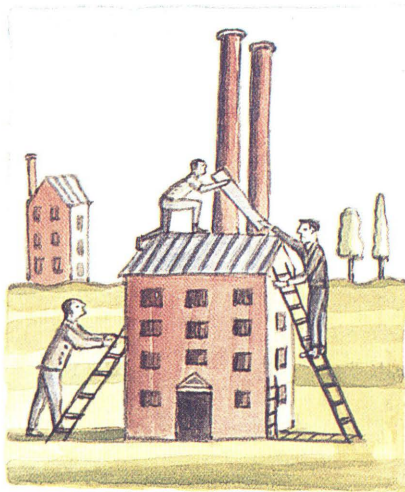
Ander voordeel: de oprichting en de ontwikkeling van een Europese Gemeenschap van het onderzoek (onder de vorm van bijvoorbeeld netwerken).

XIII. Beleid inzake ondernemingen, handel, toerisme en sociale economie

In het kader van dit beleid heeft de Europese Commissie een uitgebreid netwerk van 211 Euro-Info-Centra (EIC's) in de EG-landen en 15 geassocieerde centra in de EVA-landen (leden van de Europese Vrijhandelsassociatie) en de landen van Centraal- en Oost-Europa uitgebouwd. Daarnaast zijn er ook in het Middellandse-Zeegebied een aantal EIC's voorzien.

Dit netwerk verstrekt de Europese ondernemingen, en vooral de KMO's, doorlopend zekere en geactualiseerde informatie over alle aspecten van het beleid, de reglementeringen en de gemeenschapsprogramma's die hen zouden kunnen aanbelangen, zodat ze optimaal gebruik kunnen maken van de kansen die de eenheidsmarkt hen biedt.

In Vlaanderen bestaan er 6 EIC's (Antwerpen, Gent, Hasselt, Kortrijk en Zaventem) en in Brussel zijn er 3.

1. EIC Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Brussel

In mei 1993 bracht een Europees seminarie in het kader van het Europees onderzoeksprogramma CRAFT (Cooperative Action for Technology) 105 deelnemers samen van de textiel- en confectie-industrie uit de verschillende EG-lidstaten, Noorwegen en Zwitserland (verantwoordelijken van de KMO's, vertegenwoordigers van de universiteiten en de onderzoekscentra).

De 58 programmapunten die tijdens de voorbereidingsfase naar voor geschoven waren, werden er aan de deelnemers voorgelegd.

Het resultaat was dat bij de Commissie 5 projecten met partners uit verscheidene landen ingediend werden om van de voordelen van het CRAFT-programma te kunnen genieten:

- *oplossing van technische problemen met zo weinig mogelijk kosten en risico's;*
- *vermenigvuldiging van de transnationale contacten die vooral met het oog op de interne markt nuttig kunnen zijn;*
- *bijdrage tot de ontwikkeling van een gemeenschapsindustrie om de concurrentie van buiten de Gemeenschap beter het hoofd te kunnen bieden;*

- *versterking van de synergie op het vlak van onderzoek en ontwikkeling en de elementen voor de heroriëntering van de strategie inzake onderzoek en ontwikkeling.*

Vijf andere projecten worden nog voorbereid.

In 1992 heeft hetzelfde EIC in het kader van het gemeenschapsprogramma "Uitwisseling van ervaringen tussen Europese regio's" en het project "Telematica en havenbeheer" 3 seminaries georganiseerd waaraan telkens ongeveer 60 verantwoordelijken inzake havenbeheer deelgenomen hebben. Men heeft er ondermeer de samenwerking en de integratie van de Centraal- en Oosteuropese havens bestudeerd en er werden vier grote doelstellingen geformuleerd:

- *concrete voorstellen om de samenwerking op het vlak van telematica te verbeteren;*
- *een samenwerkingscharta tussen de Europese havens op het vlak van telematica;*
- *voorstellen voor de uitbouw van een pilootnetwerk tussen de Noordzee-havens;*
- *een opvolgingsproject voor de Baltische Zee in het kader van het programma "Opening".*

2. In het kader van het Programma voor plattelandsvorming werd in 1991/1992 aan twee regio's, Vlaanderen en Limburg (NL), 15.000 ECU toegekend ter bevordering van het plattelandstoerisme via 4 onderling met elkaar verbonden projecten van de Boerenbond:

- *open venster op het plattelandstoerisme, uitwerking van plattelandscircuits per regio;*
- *informatie voor de "uitbater" van het platteland, informatie voor de toerist, een informatiebrochure;*
- *productpromotie via de toeristische beurzen;*
- *een video over de plattelandontwikkeling.*

Dit kort overzicht van de actie van de Europese Gemeenschap in Vlaanderen en Brussel geeft u een beeld van de algemene, vaak actieve rol van de Gemeenschap bij de regionale ontwikke-

ling. In dit verband speelt het Europees Parlement, als tweede tak van de begrotingsoverheid, een belangrijke rol. Het is immers het Parlement dat het totale gemeenschapsbudget goedkeurt, wijzigt of verwerpt, en daardoor een essentiële rol speelt bij het bepalen van de prioriteiten, hun budgettaire dotatie en, bijgevolg, hun weerslag op de regionale ontwikkeling.

Door deel te nemen aan de verkiezingen voor het Europees Parlement in juni 1994 beperkt u zich niet tot het verkiezen van uw nieuwe volksvertegenwoordigers; u geeft eveneens uw steun aan een instelling die dicht bij de bekommernissen van de burger en zijn regio wil staan.

Enkele nuttige adressen...

Europese Commissie Bureau in België

Archimedesstraat 73
1040 Brussel
Tel.: 02/295 38 44
Fax: 02/295 01 66

Europees Parlement Informatiebureau voor België

Eastman gebouw
Belliardstraat 97-113
1047 Brussel
Tel.: 02/284 26 99
Fax: 02/230 75 55

EUROFOON

*geeft u gratis inlichtingen
over Europa.*

Kabinet van Minister R. Urbain

Vier Armenstraat, 2
6e verdieping
1000 Brussel
Tel.: 078/15 19 92

EUROPA-bericht is het informatiebulletin van het Bureau in België van de Commissie van de Europese Gemeenschap en verschijnt tien maal per jaar. In een kort bestek worden in EUROPA-bericht de voornaamste punten uit de Europese politiek behandeld. Het is speciaal naar de Belgen toe geschreven en publiceert regelmatig een lijst van publicaties die gratis op het Bureau kunnen bekomen worden.

Wilt u gratis en regelmatig EUROPA-bericht ontvangen, fotokopieer en vul onderstaande vragenlijst in en stuur deze terug naar:

Bureau in België
Abonnement op EUROPA-bericht
Archimedesstraat 73 - 1040 Brussel

Bent U van plan EUROPA-bericht te gebruiken:

- voor uw persoonlijke informatie?
 in verband met uw beroep?

Gelieve hierna uw belangrijkste beroepsactiviteit aan te kruisen (slechts één antwoord):

☐ landbouw	☐ vrij beroep
☐ industrie/handel	☐ media
☐ politiek	☐ student
☐ overheid	☐ werkend in het onderwijs
☐ andere	

Wilt u EUROPA-bericht ontvangen in de hoedanigheid van verantwoordelijke voor een bibliotheek? (enkel aankruisen wanneer toepasselijk)

ja

Hoeveel personen zullen uw exemplaar van EUROPA-bericht lezen/raadplegen?

☐ 1 persoon	☐ 3 tot 5 personen
☐ 2 personen	☐ 6 of meer

Geboortejaar: 19

Geslacht: vrouwelijk mannelijk

Naam

Adres

.....

Postcode Plaats

De Europese Unie telt talrijke regio's, landelijke en industriële. Sommige zijn onderbevolkt, andere overbevolkt.

Om rekening te houden met de verscheidenheid van de Regio's heeft het "Verdrag betreffende de Europese Unie" een "Comité van de Regio's" opgericht dat zijn advies moet geven in de materies waarover de Regio's bevoegd zijn.

De gewesten Vlaanderen, Brussel en Wallonië zijn hierin vertegenwoordigd.

Ondertussen was Europa al wel actief in de regio's en deze brochure hangt een beeld op van wat er de afgelopen jaren in Vlaanderen en Brussel werd gerealiseerd met steun van de EG. Het gaat niet alleen om economische maatregelen, maar ook om cultuur, opleiding en sociaal beleid.

Een gelijknamige brochure over Wallonië en Brussel verscheen in het Frans.